

היבטים לשוניים גפרשת בא סט

דקדוקי קריאה בפרשת בא ובהפטרות ובראשון של בשלח

י א הַכְּבֹדָתִי: הדל"ת בשוא נח. שְׁתִּי: הת"ו רפויה ומוטעמת.
י ג לְעֵנָת: הלמ"ד בצירי העי"ן קמוצה והנר"ן רפויה. לא לְעֵנֹת ולא לְעֵנֹת. שֵׁלַח: שי"ן פתוחה ולמ"ד דגושה ציווי פיעל, לא שֵׁלַח עבר קל.
י ו וּמְלֹאוּ: הלמ"ד בשוא נע¹, האל"ף צריכה להישמע: לא וּמְלוּ.
י ט בְּנִעְרֵינוּ וּבִזְקֵנֵינוּ נִלְדָּה בְּבִינֵינוּ וּבְבָנֹתֵינוּ בְּצִאֲנֵנוּ וּבְבִקְרָנֵנוּ: שלושה מקרים בהם יש להקפיד על הפרדה בין תנועות השורק הסוגרת תיבה ופותחת את התיבה שלאחריה, בשלושתם טעמים משרתים מחברים ביניהם. כִּי חָגְגָה': טעם מרכא על תבית כִּי בלבד, אין לצרף לה את התיבה הבאה אחריה
י יא מִבְּקִשֵׁים: הקו"ף רפויה² ובשוא נח. וַיִּגְרֹשׁ: הטעם בגימ"ל מלעיל.
י יב וַיַּעַל... וַיֵּאכַל: וא"ו החיבור מנוקדת בשווא נע
י יג וְהָ: האל"ף של שם ה' אינה נשמעת, כאילו כתוב וְדָנִי.
י יד לֹא-הָיָה כֵן: הטעם בה"א מלעיל. יְהִיָּה-כֵן: דגש חזק בכ"ף מדין דחיק.
י טז חֲטָאתִי: החי"ת קמוצה, הטי"ת רפויה, הטעם בטי"ת. י ז חֲטָאתִי: החית פתוחה, הטי"ת דגושה הטעם בטי"ו.
י יז וְהִעֲתִירוּ: על אף הקושי, העי"ן בשווא נח וכן הדבר גם בהמשך עם שורש זה להטיותיו
י כא וְיָהִי חֶשֶׁךְ הַטַּעַם נסוג לו"ו. היר"ד אינה נקראת. הקורא וְיָהִי משתבש. וַיִּמַּשׁ: הוא"ו בשווא נע לא בפתח, מלרע
י כג הָיָה אֹרֶךְ: טעם מרכא נסוג אחור לה"א הראשונה.
י יא ב וַיִּשְׁאַלּוּ: וא"ו החיבור בשווא נע, לשון עתיד
י א ו וְהִיתָה: מרכא בה"א כטעם משנה
י א ז יַחֲרֹץ-פֶּלֶב: געיה ביר"ד
י א ח בְּחִרְי-אָף: הבי"ת בקמץ גדול
י ב ג בְּעֶשֶׂר: העמדה קלה בבי"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע. וַיִּקְתְּנוּ: וא"ו החיבור בשווא נע, לשון עתיד
י ב ז וַנִּתְּנוּ: מרכא בנר"ן כטעם משנה. הַבְּתָיִם: דגש חזק בתי"ו³ (אחד מן היוצאים מן הכלל), יש להטעים מעט את הבי"ת בגלל המונח על אף האי נוחות שבדבר.
י ב יא וְכָכָה: הטעם בכ"ף הראשונה מלעיל. כדי למנוע טעות סומנה זרקא בכמה חומשים גם בכ"ף.
י ב יד תְּחַגְּהוּ: החי"ת בקמץ חטוף (קטן).
י ב טו מִיִּשְׂרָאֵל: היר"ד בחירק ודגש חזק, אין לקרוא מִיִּשְׂרָאֵל
י ב טז לֹא-יַעֲשֶׂה... יֵאכַל: היר"ד בצירי וגעיה אחריו המורה על העמדה שלא יישמע 'יעשה' וישנה משמעות.
י ב כא מְשָׁכוֹ: למרות הגעיה במ"ם, השי"ן בשוא נח⁴.
י ב כב אֲשֶׁר-בְּסֶף: מוטעם בסגול, הסמ"ך פתוחה. אֲשֶׁר בְּסֶף: מוטעם באתנח, הסמך קמוצה.
י ב כז בְּנִגְפוֹ: הנר"ן בקמץ קטן, גימ"ל בשווא נח ופ"ה בדגש קל.

¹ לא הוספה כאן געיה במ"ם, כיון שהמילים על ניקודיהן וטעמיהן לקוחים מתוכנת הכתר, ושם ממעטים בציון געיות כגון זו.

² יש קלדנים/ות "מחמירים" להוסיף דגשים גם במקומות מיותרים....

³ ברור שהדגש בתי"ו אינו סוגר את ההברה במילה בְּתִים, כי הקמץ כאן הוא רחב! ואכמ"ל. א.ל.

⁴ למרות שכך צריך לקרוא, אין תמימות דעים בדבר וישנם מקורות הטוענים שהשווא כאן הוא נע, אבל בכללים שאנו הולכים לפיהם, אפשר לקבוע שהשווא הוא נח.

יב לז מִרְעַמְסִס: רי"ש פתוחה והעי"ן בשוא נח.

יב לט כִּי לֹא חֲמָץ: תיבות כִּי ו- לֹא במונת, אין לקראתן כאילו הן מוקפות. לְהִתְמַהֵּמָה: כל אותיות הה"א מבוטאות. הה"א האמצעית, נקראת כמפיק בסוף מילה. הה"א האחרונה בפתח גנובה, כלומר אל"ף בקרב האשכנזים, או יו"ד לפי עדות המזרח, בפתח לפני הה"א המופקת: אה או יא.

יב מא יִצְאָו: מרכא ביו"ד כטעם משנה

יב מג-מה מט לא-יֵאָכַל בּוֹ: טעם נסוג אחור ליו"ד

יב מח וְעָשָׂה פֶסַח: טעם נסוג אחור לעי"ן

יג ה לָתַת לָךְ: טעם נסוג אחור ללמ"ד.

הפטרות בא ירמיהו

יג אֶל-יְרֵמְיָהוּ: על אף המנהג הרווח לקרוא את המ"ם בחירק, יש לבטא שווא נע מתחת למ"ם והיו"ד אחריה קמוצה⁵. לְבֹא: הלמ"ד בקמ"ץ. נְבוּכַדְרֶאֶצַּר⁶ געיה בב"ת ובמלרע.

מו יח בְּהָרִים: העמדה קלה בב"ת המנוקדת בסגול (ראה לעיל יב ג 'בעשור'). וְכִכְרֵמַל: על אף הקושי, הכ"ף הראשונה בשוא נח.

יט לְשִׁמָּה: מלשון שממה, ש"ן בפתח ויש להקפיד על דגש חזק במ"ם, הטעם במ"ם.

מו כג כָּרְתוּ: הכ"ף בקמץ רחב והרי"ש אחריה בשווא נע⁷ יַעֲרָה: העי"ן בשווא נח. רַבּוֹ: מילה זו היא מלרע בכל המקרא.

מו כה הַנְּנִי: על אף הקושי, נו"ן ראשונה בשווא נח, כן הדבר גם בהמשך פס' כז

ראשון של בשלח

יג יח: וַיִּסָּב: במלרע.

יג יט וְהֵעֲלִיתֶם: העמדה בה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה שלאחריה, וה-עליתם.

יד ב וַיָּשְׁבוּ וַיַּחֲנוּ: וא"ו שוואית, לשון עתיד. נִכְחָו: הכ"ף בשוא נח⁸.

יד ד וְאֶכְבְּדָה בְּפִרְעָה: דגש קל בב"ת נותר במקומו מדין "אותיות צבותות"⁹ וַיַּעֲשׂוּ-כֵן: סילוק (סוף פסוק) ללא הכנת טיפחא (טרחא) לפניו. על הקורא להתכונן ולהתאמן, ולא לקרוא ויעשו בטעם טיפחא.

יד ו וַיֵּאָסֶר האל"ף בשוא נח לא בחטף סגול.

⁵ בהגייה הקדומה של שווא נע הנהוגה עדיין אצל התימנים שוא נע לפני יו"ד נקראת כעין חטף חירק (!), אבל לא כמו החירק בקו"ף של חלקיהו או חזקיהו וכדומה שגורר אחריו יו"ד דגושה

⁶ בעוד במלכים ובשאר ספרים נקרא נְבוּכַדְרֶאֶצַּר בנ"ן, – בירמיה וביחזקאל נקרא נְבוּכַדְרֶאֶצַּר ברי"ש.

⁷ יש מחלוקת אם הכ"ף בקמץ חטוף והרי"ש בשוא נח, או הכ"ף בקמץ רחב והרי"ש בשוא נע. הרד"ק מכריע שהכ"ף בקמץ רחב וממילא השוא הוא נע. גם בתנ"ך ברואר הוסיף געיה בכ"ף שאינה בכתב היד.

⁸ הבעיה היא למבטאים ח"ת ככ"ף רפויה נוצר כאן "שוא דומות". ואף על פי שהזכרנו כמה פעמים שהוא נח, מכל מקום רבים מתקשים לקרואו נח. נראה שכאן צריך להתאמן לקרוא נכונה אם במבטא ח"ת גרונית כדן, אם בקריאת הכ"ף בשוא נח. ומה טוב בשניהם כאחד.

⁹ שתי אותיות בגד"כפת ממוצא זהה והראשונה מביניהם מנוקדת בשווא, כלל זה אינו מתקיים בכל הצירופים. ויש לו תנאים נוספים.